

Cuma Sohbeti sayfası Adıyaman İl Müftülüğü tarafından hazırlanmaktadır.

CUMA
SOHBETİ

CUMA
SOHBETİ

HELAL KAZANÇ, MÜSLÜMAN AHLAKIDIR

Yeri ve göğü bir ölçü ve dengeyle yaratan Allah, insanı da mükerrerem (saygın) ve eşref-i mahluk (yaratılmışların en şerefli) bir varlık olarak yaratmıştır. Ve insanlardan birbirleriyle olan ilişkilerinde bu ölçü ve denge çerçevesinde hareket etmelerini, dolayısıyla şeref, izzet sahibi, onurlu varlık oluşlarına halel getirmemelerini istemiştir. İnsanlar geçimlerini çeşitli kazanç yollarından temin ederler. İslam, meşru kazanç yollarını sâlih verirken ölçü ve denge çerçevesinde hareket edilmesini, helal kazanca, Allah'ın yasakladığı haram kazancın bulaşmamasını istemektedir. Meşru kazanç yollarından biri de ticarettir.

Allah, alışverişi helal, faizi haram kılmış, bâtıl yollarla birbirimizin malını yememizi yasaklamıştır. Batıl yollar, hırsızlık, gasb, rüşvet, faizcilik, tefecilik, fahiş fiat, aldatma, kumar, uyuşturucu vb. Bu yollarla bir taraf, diğer tarafı ezmekte, karşı tarafın zaaflarından yararlanmakta, rızası olmadan ve alın teri dökmeden haksız kazanç elde etmektedir. Bu da toplumda kolay yoldan para kazanmanın önünü açmakta, fitne ve fesada sebebiyet vermekte ve toplumsal çözülmeyle beraberinde getirmektedir.

Bütün peygamberler çeşitli işlerle meşgul olup, ticaretle helal kazançla, el emeğiyle iktifa etmişlerdir. Nitekim Hz. Peygamber "Hiçbir kimse kendi elinin emeğinden daha hayırlı bir lokma yememiştir. Allah'ın Peygamberi Davud (a.s) elinin emeğini yerd" demek suretiyle el emeği, göz nuru, meşru kazancın nebevi ahlak olduğunu ifade etmiştir. Meşru kazancın ilkelerine baktığımızda; ölçüyü ve tartıyı adaletle yapma, yalanla ve yeminle mal satma yolunu tercih etmeme, borcu vaktinde ödeme, borçluya kolaylık gösterme, paraya karşı çok hırslı olmama, pazarlığı yapılmakta olan mala müşteri olmama, Cuma vaktinde ticaret yapmama, zamanı sadece ticarete hasretmeme, karborsacılık yapmama vb. hususlar karşımıza çıkmaktadır.

Günümüzde çalışanların büyük bir kısmı asgari ücretle geçimini sağlamaya çalışmaktadır. Buna rağmen birçok işyerinde, asgari ücret tam olarak ödenmemekte, birçok işçinin hakkı ihlal ve gasb edilmektedir. "İşçinin alın teri kurumadan ücretini verin" diyen bir rahmet peygamber'ine olan bağlılığımızı sözde dile getirirken mangalda kül bırakmıyoruz. Ama öze gelince, yanımızda çalıştırdığımız mühendisin sigortasını asgari ücretten yatırıyoruz. İşimize geldiği gibi sigorta girdileri, çıktıları yapma, deneme amaçlı bir kaç ay sigorta yapmama, 12- 13 saat çalışmanın karşılığını 8 saat üzerinden ücretlendirme, iki kişinin işini bir kişiye yüklemek, bankada emekçinin maaşını faizle değerlendirip geç verme, bankaya yatırılan maaşı çektiikten sonra bir kısmını önceden kararlaştırıldığı gibi patrona geri verme, sigortasız işçi çalıştırma, tazminatın bir kısmını kesme ya da hiç tazminat vermemeye, haftalık izni kullanırmama gibi psikolojik, sosyal, ekonomik vb. hakların istismar edildiği yüzlerce örnekle karşılaşmıyoruz. Bu mağduriyetler, kişinin aile, komşu, akraba ve arkadaş ilişkilerini de olumsuz etkilemekte, adalet ve güven duygusunu zedelemekte, "çalışsam hakkımı vermiyorlar, en iyisi

çalışmayayım" anlayışını meşrulaştırmakta, gençleri strese, bunalıma sokmakta ve hayattan koparmaktadır. Bu tarz psikolojik ve sosyolojik travmalar üzerine çalışan emeğinden, alın terinden alınan paralarla yapılan ibadetlerden, haçdan, umreden ve duadan övünülmektedir. Halbuki Allah Resulü, yediği, içtiği, giydiği şeyin haram olan bir kişinin duasının kabul olmayacağını çeşitli hadislerle dile getirmektedir. Bu gerçeği ya ıskaliyoruz ya da menfaatimize uygun görmüyoruz.

Müslüman, bütün peygamberlerin ortak ahlakı olan, el emeğiyle çalışıp kazanma, helal, temiz kazançla iktifa etme, helal kazanca haramı bulaştırmama ahlakını iş hayatında kendine düstur edinir. Başkalarının hakkını, hukukunu kendi hakkı ve hukuku gibi saygın ve değerli görür. İşyeri ortamı ve çalışma

koşulları hem yasalara uygundur. Hem de çalışanların kendilerini rahat hissettikleri mobbing (işyerinde psikolojik terör), yıldırma gibi söz ve davranışların olmadığı, eşitlik, adalet ve merhametin teneffüs edildiği, ibadetin hür bir şekilde yerine getirildiği, hakkın, hukukun savunulabildiği mekanlardır. Çünkü Müslüman ahlakının temelinde milli şair Akif'in "Ne irfandır veren ahlaka yükseklik, ne vicdandır; fazilet hissi, insanlarda Allah korkusundandır" şeklinde Kur'an'dan ve Sünnet'ten beslenen söz ve ahlak vardır. Vesselam!

Harun DOĞAN
İl Vaizi
harun_dogan23@hotmail.com

HELAL KAZANÇ HELAL LOKMA